

„Úradné kontroly GMO – ovocie a zelenina“

*Jaroslav Remza, ŠVPS SR,
Slovenská republika*

**14th International Training Course “Harmonisation
of Fruit and Vegetables Quality Assessment”
Mojmirovce 30 June – 2 July 2009**

15/07/2009

Osnova prezentácie

- ***Problematika GMO***
- ***Úradné kontroly***
- ***Úradné kontroly GMO***
- ***Povinnosti, zameranie kontrol***
- ***Ovocie a zelenina vs. GMO***
- ***Odber vzoriek***
- ***Plány***
- ***Výsledky úradných kontrol***

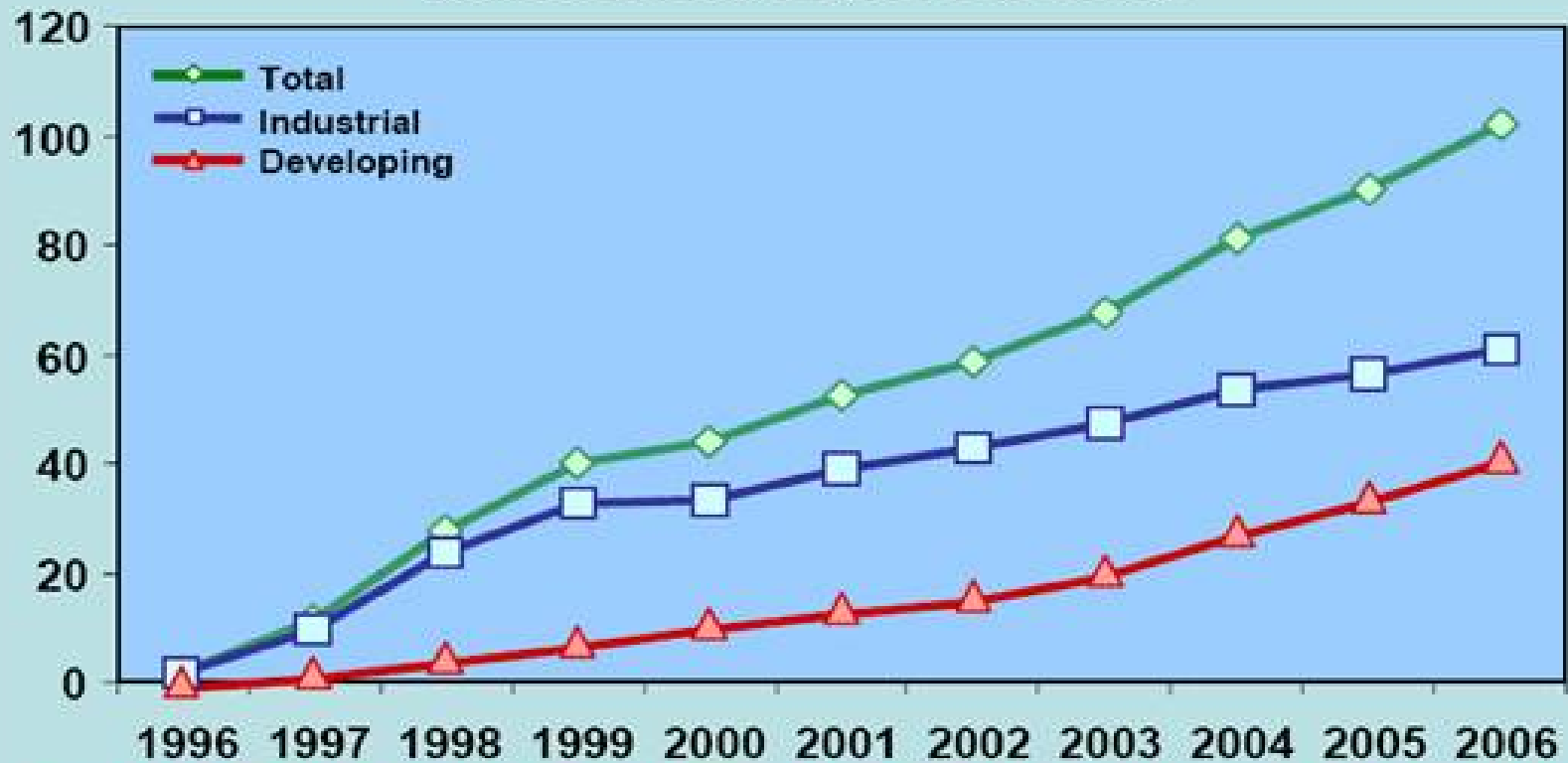
Aktuálna problematika GMO

- **GMO rastliny – technológie rekombinantnej DNA**
(nové možnosti v šľachtení rastlín, nové postupy pri obrábaní, pestovaní, ošetrovaní a spracovaní plodín)
- **Po 12 rokoch pestovania GMO**
(102 000 000 ha, 22 krajín sveta, oproti roku 2005 je to nárast o 12%)

GM sója:	58,6 mil. ha, 65 %
GM kukurica	25,2 mil. ha
GM bavlna	13,4 mil. ha
GM repka	4,8 mil. ha
GM ryža	

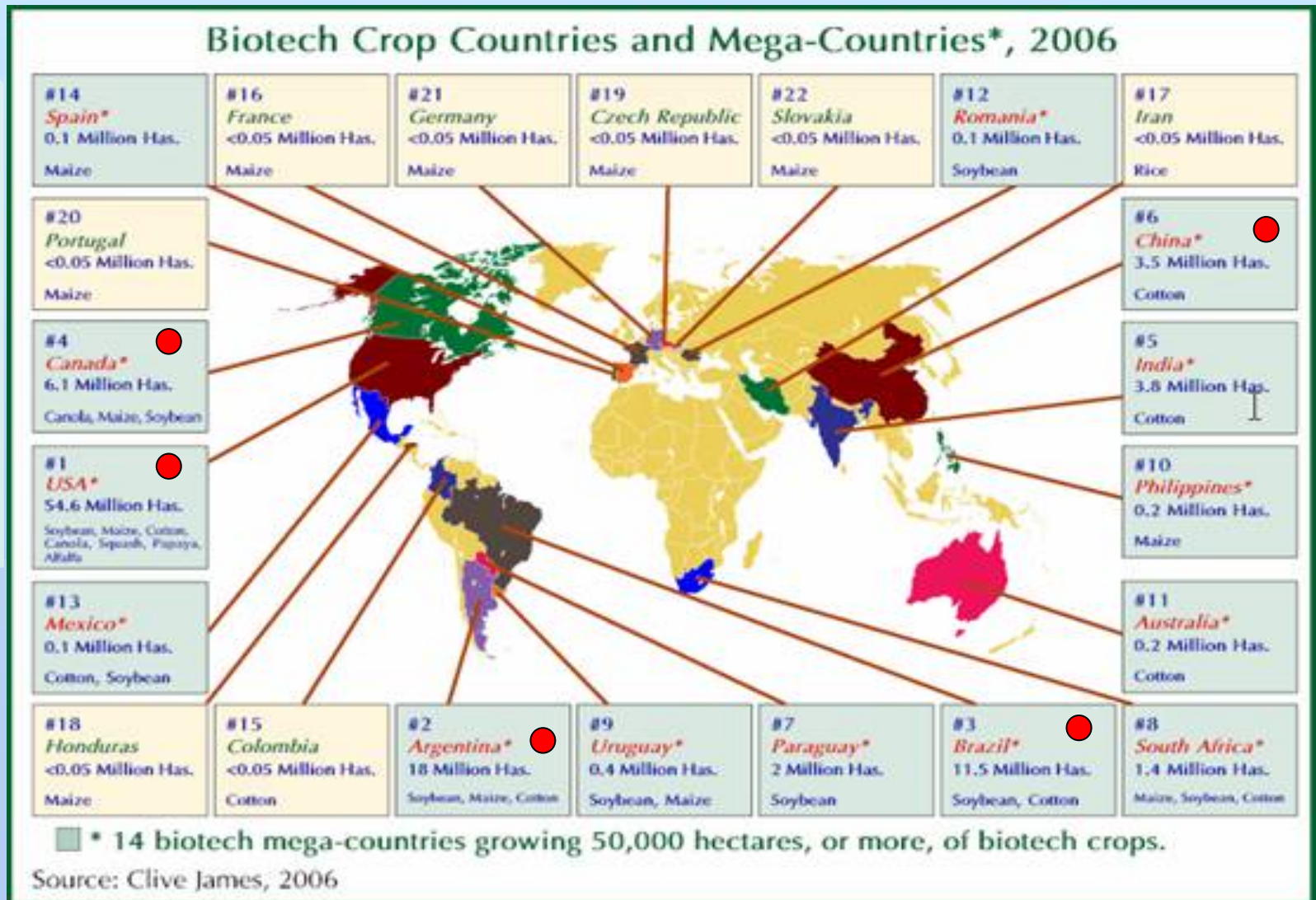
GLOBAL AREA OF BIOTECH CROPS Million Hectares (1996 to 2006)

Increase of 13%, 12 million hectares (30 million acres) between 2005 and 2006.

Source: Clive James, 2006.

Aktuálna problematika GMO

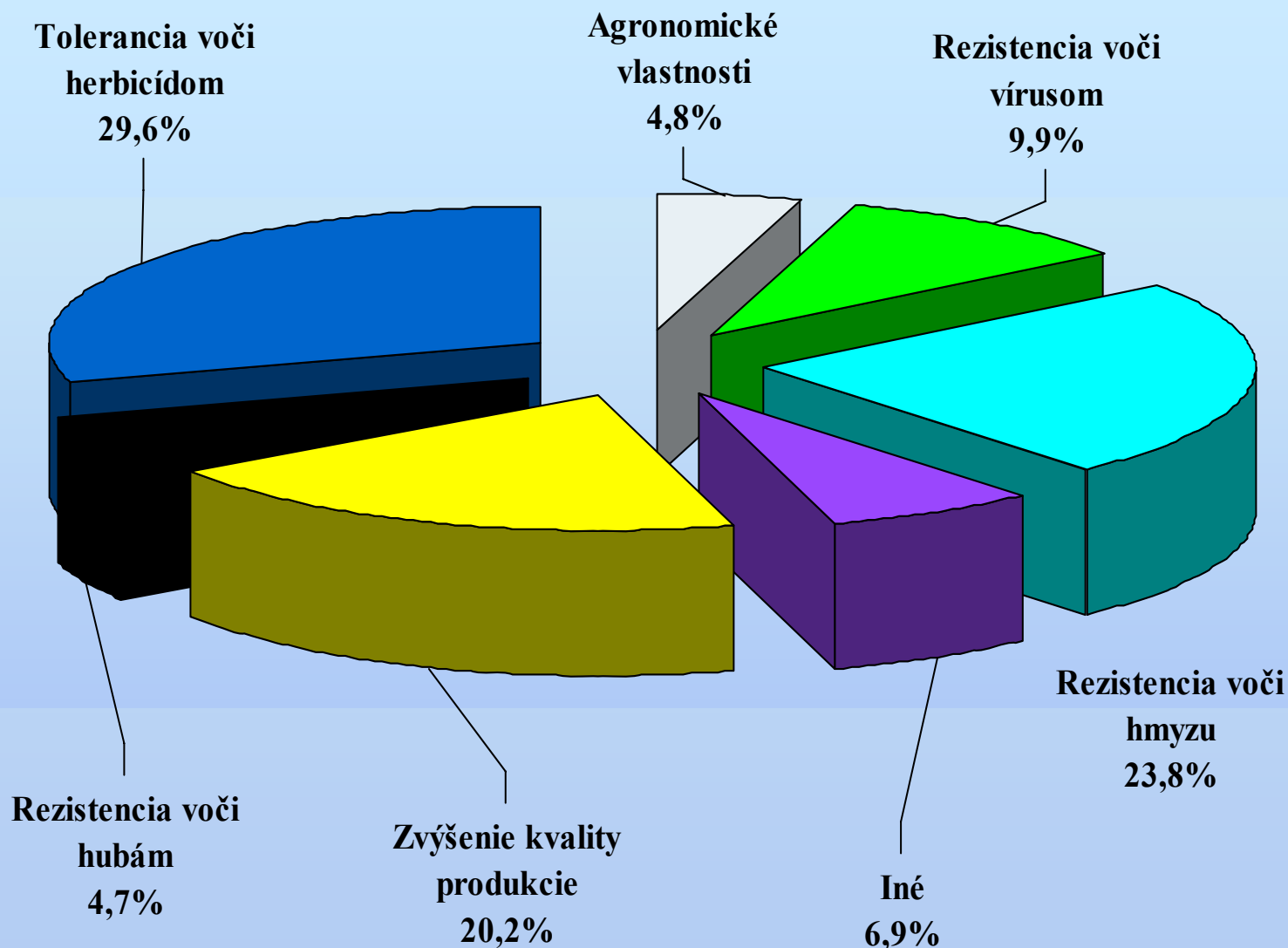

Pestovanie GMO plodín v SR

Rok	Počet pestovateľov	Plocha	Počet parciel
2006	3	33,10	3
2007	16	948,52	28
2008	13	1941,78	39

Zameranie génových modifikácií

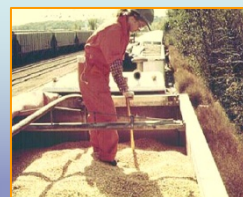
Úradné kontroly

„From Farm to Table“

„From Farm to Fork“

„From Stable to Table“

Príslušné orgány

Production, manufacture, processing, storage, transport, distribution, trade, import

From Farm To Table

Zákon č. 1521995 Z.z. o potravinách

- **Príslušné orgány úradnej kontroly potravín**

ŠVPS SR – RVPS (40)

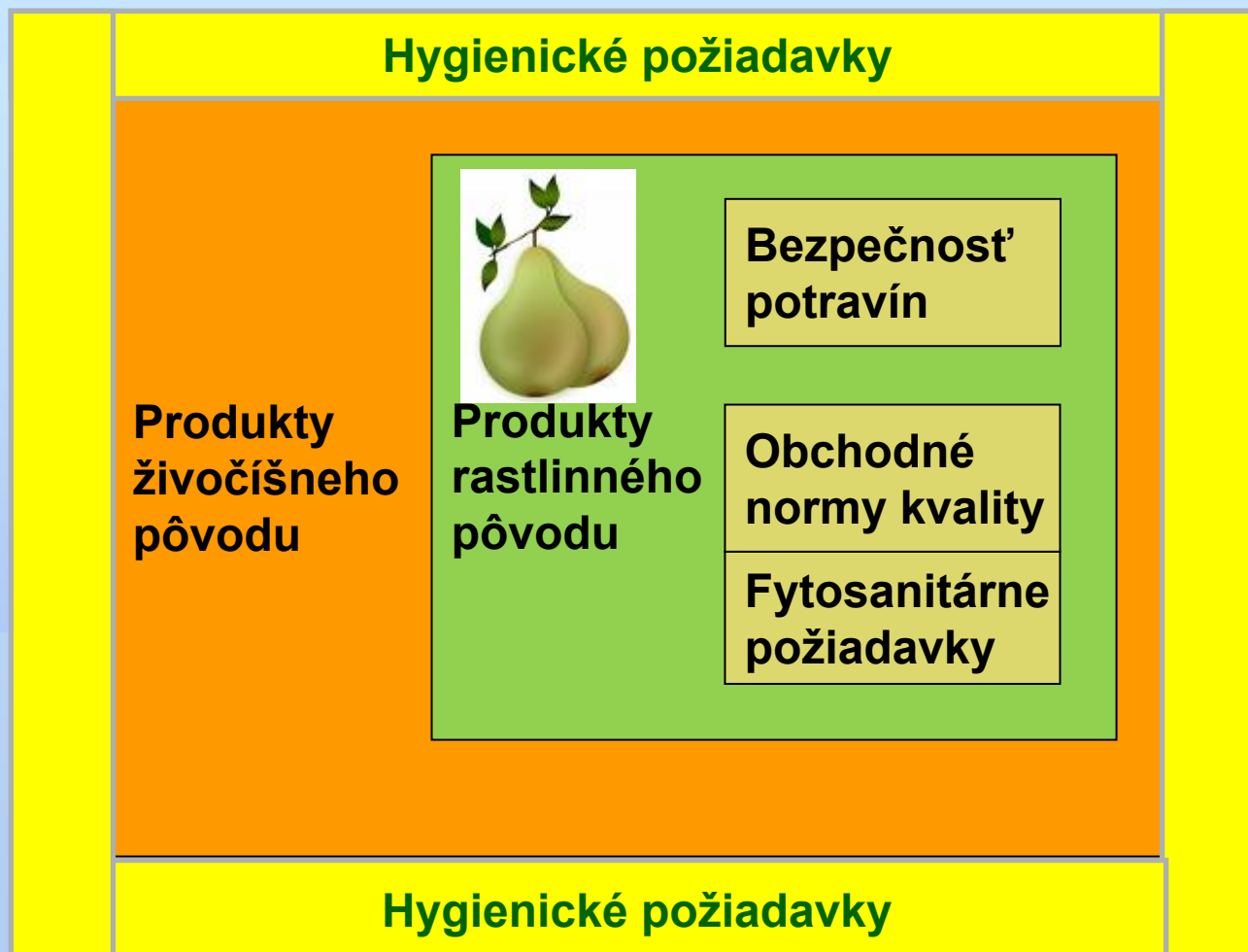

RÚVZ (36)

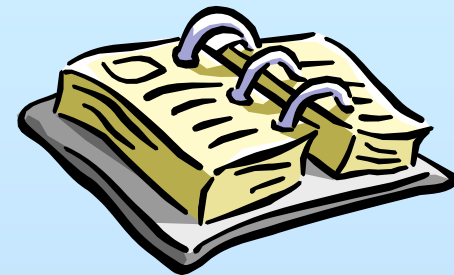
ŠVPS SR – zodpovednosť za úradnú kontrolu

- a) potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov (v prvovýrobe po zbere úrody), nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod) okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- c) geneticky modifikovaných potravín okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- d) tabakových výrobkov okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

Požiadavky v rámci ES

Legislatíva - GMO

NARIADENIE (ES) č. 1829/2003 EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY
z 22. septembra 2003
o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách
(Text s významom pre EHP)

NARIADENIE (ES) č. 1830/2003 EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY
z 22. septembra 2003
o sledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a sledovateľnosti potravín a krmív
vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES

ODPORÚČANIE KOMISIE
zo 4. októbra 2004
o technických usmerneniach pre odber vzoriek a určovanie geneticky modifikovaných organizmov
a materiálov vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov ako výrobkov alebo vo výrob-
koch, v súvislosti s nariadením (ES) č. 1830/2003
(Text s významom pre EHP)
(2004/787/ES)

Odporúčanie komisie

ODPORÚČANIE KOMISIE

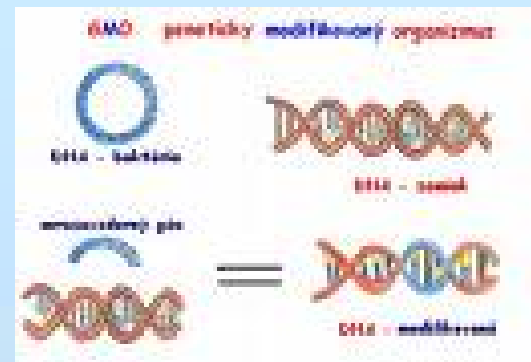
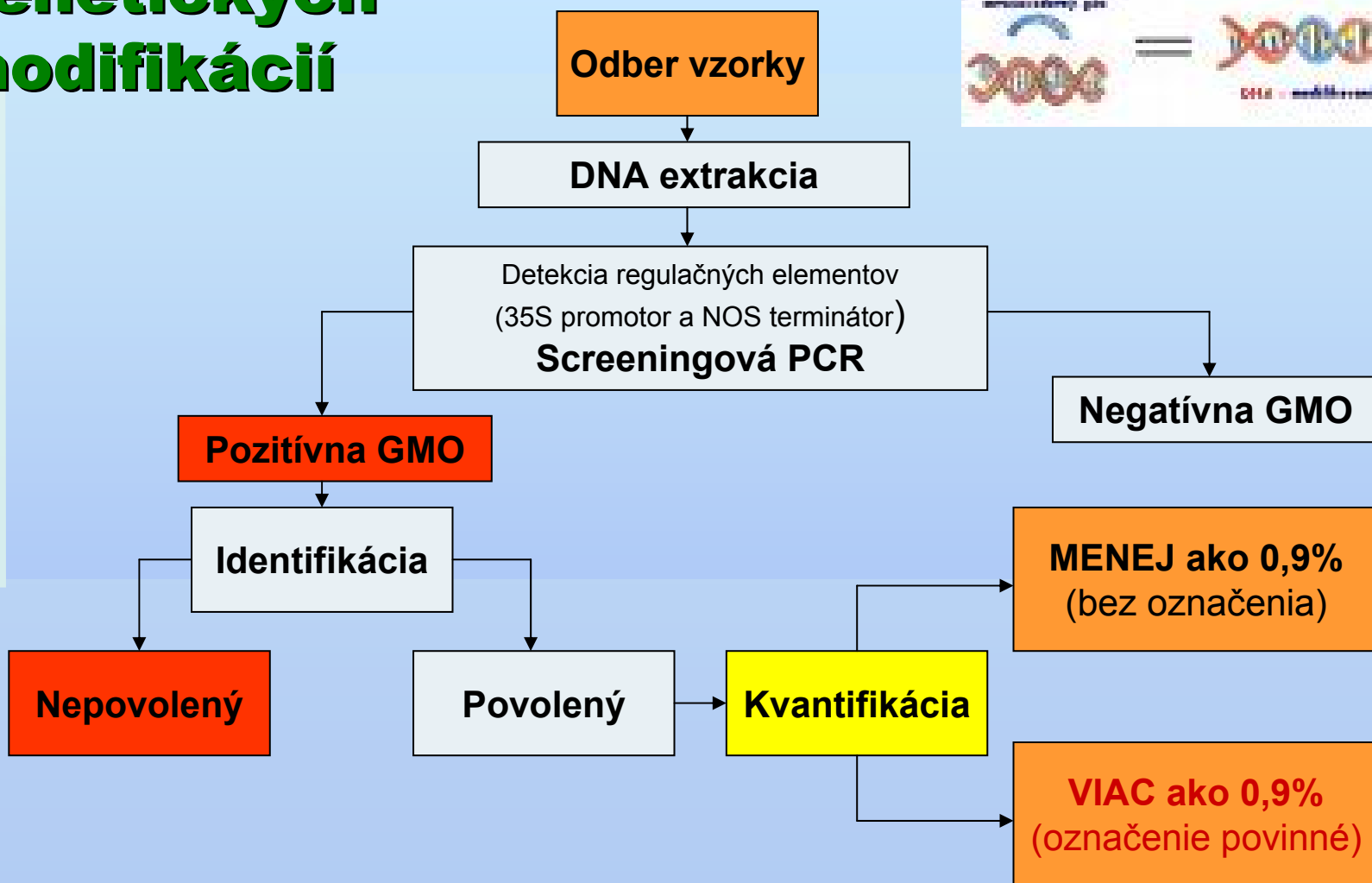
zo 4. októbra 2004

o technických usmerneniach pre odber vzoriek a určovanie geneticky modifikovaných organizmov a materiálov vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov ako výrobkov alebo vo výrobkoch, v súvislosti s nariadením (ES) č. 1831/2003

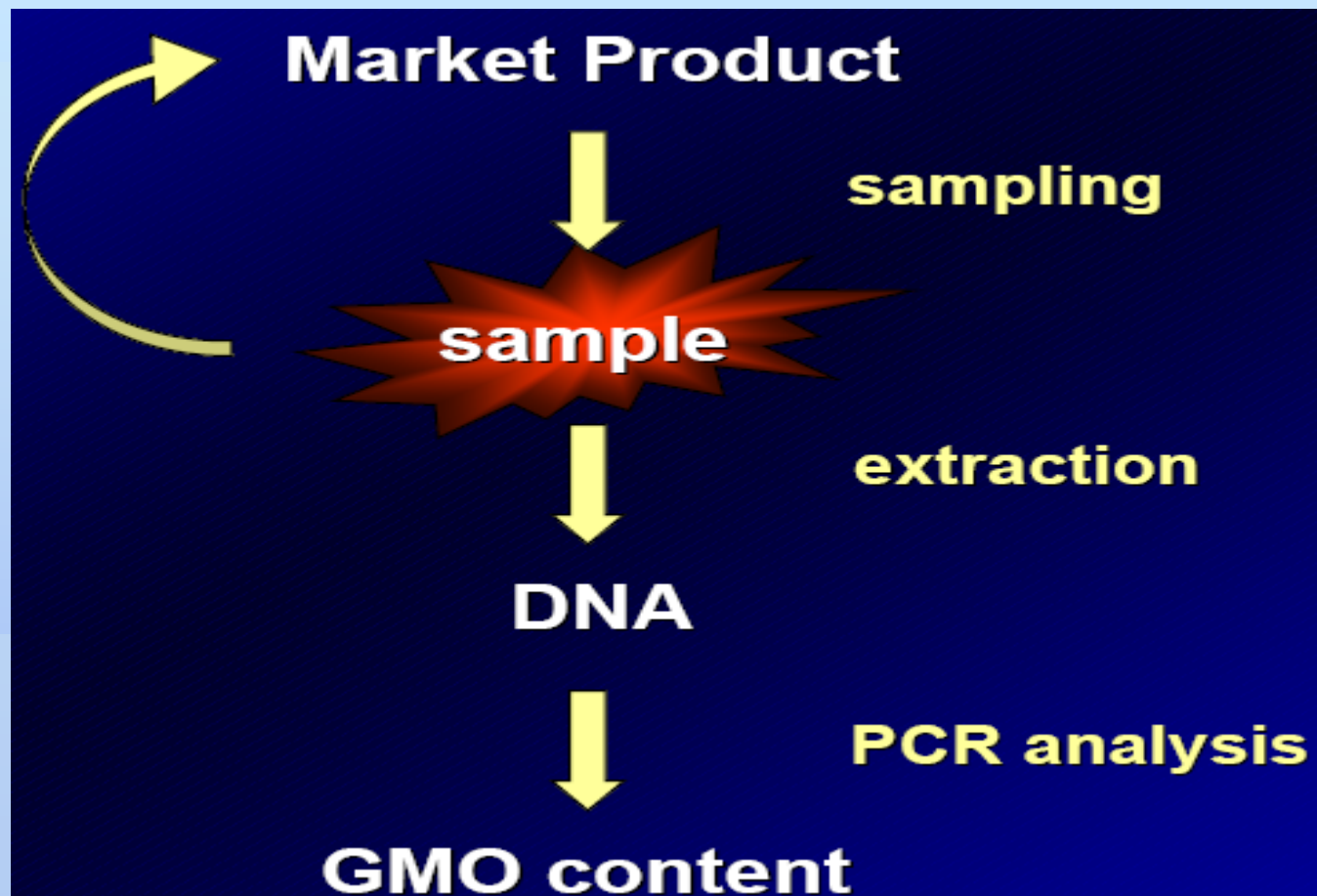
(Text s významom pre EHP)

(2004/787/ES)

Detekcia genetických modifikácií

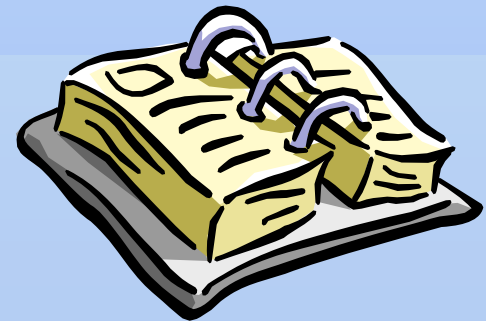

Detekcia GMO

Autorizované GMO produkty

- **Register ES pre GMO potraviny a krmivá**
http://europa.eu.int/comm/food/dyna/gm_register/index_en.cfm
- Poskytuje informácie a autorizovaných produktoch a produktoch, ktoré sú určené na stiahnutie z trhu

Zameranie úradných kontrol

Rok 2007

- Sója a výrobky zo sóje
- Kukurica a výrobky z kukurice
- Ryža
- Rajčiaky
- Papája
- Ostatné produkty

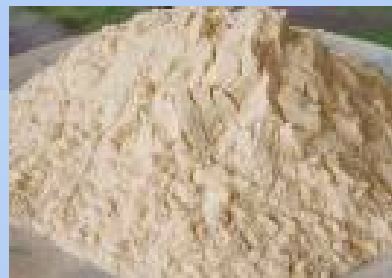
Rok 2008

- Sója a výrobky zo sóje
- Kukurica a výrobky z kukurice
- Ryža
- Zemiaky

Ktoré nie – odber vzoriek !!!

- olej
- sójová omáčka
- proteínový hydrolyzát
- lecitín
- sójový proteín
- kečup
- kandizovaná papája
- niektoré typy lupienkov

Rajčiaky

„Flavr Savr®“

Mimoriadne plány

Register ES pre GMO potraviny a krmivá

http://europa.eu.int/comm/food/dyna/gm_register/index_en.cfm

**Papája 63-1, 55-1
Rajčiaky ZENECA
Zemiaky EH-92-527-1**

GMO – úradné kontroly

Papája

- línia 55-1

- línia 63-1

15/07/2009

papaya ringspot virus (PRSV)

Rajčiaky

„Flavr Savr®“

GMO – úradné kontroly

- Rajčiaky ZENECA
- FLAVR SAVR

15/07/2009

25

GMO – úradné kontroly

Zemiaky

EH-92-527-1

s

**modifikovaných
obsahom škrobu**

Výsledky úradných kontrol GMO v SR – rok 2008

	Vzorka	Počet vzoriek	Pozitívne vzorky
RVPS	Sója a výrobky zo sóje	96	14*/ RR sója
	Kukurica a výrobky z nej	116	1*/ MON810, Bt11
	Ryža	97	1**/LLRICE601
	Zemiaky	14	-
	Ostatné produkty	4	-
		SPOLU 327	
RÚVZ	Sója a výrobky zo sóje	12	-
	Kukurica a výrobky z nej	20	-
	Ryža	4	-
		SPOLU 36	

Ďakujem za pozornosť
remza@svssr.sk